

Literatur

- BAER, W., Über Nadelholz-Blattwespen: 2. Die Kiefernbuschhornblattwespen. Naturw. Ztschr. Forst- u. Landwirtschaft., **14**, 307—325, 1916. (Zit. nach OTTEN.)
- BESEMER, A. F. H., Die Verbreitung und Regulierung der *Diprion pini*-Kalamität in den Niederlanden in den Jahren 1938—1941. Meded. Comité ter Bestudeering en Bestrijding van Insectenplagen in Boschen, 1942.
- BRYGIDER, W., In what embryonic stage do the eggs of *Neodiprion* enter the winter diapause? Canad. J. Zool., **30**, 99—108, 1952.
- CLAUSEN, C. P., Entomophagous insects. New York & London, 2nd Ed., 1940.
- DOWDEN, P. B., Parasites of the birch leaf-mining sawfly (*Phyllotoma nemorata*). U. S. Dep. Agric., Techn. Bull. 757, Washington, 1941.
- FERRIERE, Ch., Two chalcidoid egg parasites of *Diprion sertifer* Geoffr. Bull. ent. Res., **26**, 571—573, 1935.
- FRANZ, J. & NIKLAS, O. F., Feldversuche zur Bekämpfung der roten Kiefernbuschhornblattwespe (*Neodiprion sertifer* [Geoffr.]) durch künstliche Verbreitung einer Virus-seuche. Nachr. Bl. Dtsch. Pflanzenschutzd. (Braunschweig), **6**, 131—134, 1954.
- HARDY, J. E., Natural control of *Diprion similis* Htg. in Poland during 1936 (1937). Bull. ent. Res., **30**, 237—246, 1939.
- KRAUSE, G., Die Eitypen der Insekten. Biol. Zbl., **59**, 495—536, 1939.
- OTTEN, E., Beiträge zur Kenntnis der *Diprion*-Parasiten. 2. Chalcididen als *Diprion*-Parasiten. Arb. physiol. angew. Ent., **9**, 158—169, 1942.
- ROMEIS, B., Taschenbuch der mikroskopischen Technik. 14. Aufl., München & Berlin, 1943.
- THALENHORST, W., Zur Prognose des Schadauftretens der Kiefernbuschhornblattwespe (*Diprion pini* L.). Ztschr. Forst- u. Jagdwes., **73**, 201—246, 1941.
- , Der Zusammenbruch einer Massenvermehrung von *Diprion pini* L. und seine Ursachen. Ztschr. angew. Ent., **29**, 367—411, 1942.
- , Vergleichende Betrachtungen über den Massenwechsel der Kiefernbuschhornblattwespen. Ztschr. angew. Ent., **35**, 168—182, 1953.
- WEBER, H., Grundriß der Insektenkunde. 3. Aufl., Stuttgart, 1954.

Eulophidae novae germanicae

(Hymenoptera: Chalcidoidea)

Auctore: JÓZSEF ERDŐS, Tompa, Hungaria

(Figurae 3 originales in textu)

Anno proxime elapso occasionem prosperam habui determinare nonnulla specimina Eulophidarum collectionis in „Deutsches Entomologisches Institut“ conservatae. Gaudens recognovi in exemplaribus numerosis speciem quandam a me nuper descriptam, cuius ♂♂ et biologia hucusque ignorabatur, necnon unam speciem novam in utroque sexu detectam, quae in genus a me erectum pertinet. Descriptiones harum nunc velim publicitati tradere. Adiungo descriptionem provisoricam cuiusdam speciei in Hungaria detectae, quae ad positionem systematicam speciei germanicae necessaria videtur.

Eulophus tricuspis Erd.

ERDÖS, Eulophidae hungaricae indscriptae. Ann. hist-nat. Mus. Nat. Hung., Budapest, (s. n.) 5, 329, 1954. ♀.

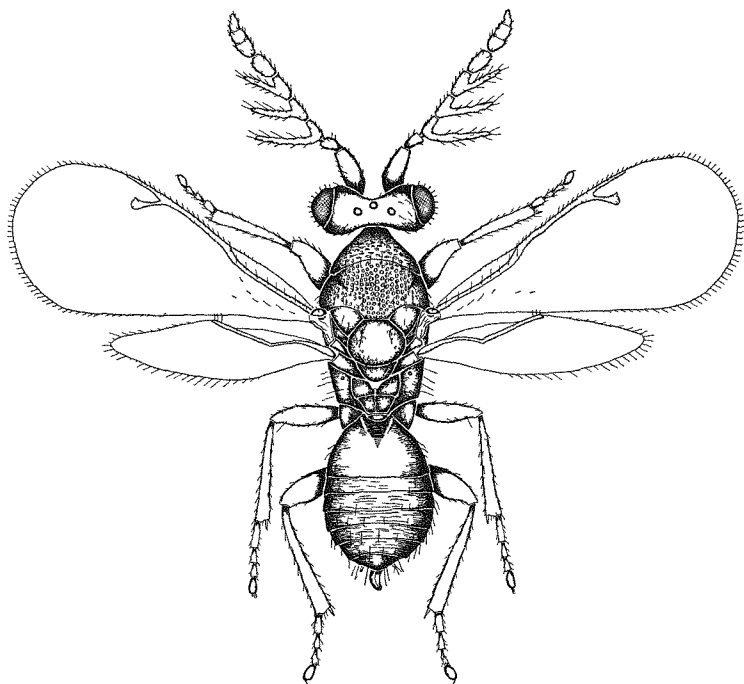

Fig. 1. *Eulophus tricuspis* Erd. ♂ (Cca 30-ies augmentata)

♀. — Visis 67 exemplaribus ♀♀ huius speciei insignis descriptioni originali addere debeo sequentia. Abdomen in plurimis speciminibus non est perfecte melleum, sed umbra fusca transversa vittiformis in medio abdominis iacet. Haec vitta in nonnullis speciminibus in disco evanescit ita, ut in umbram lateralem reduceretur. Propodeum (Fig. 2a) angulis posticis fere in dentes productum. Proalae radio (Fig. 2b) sat longo, unco orbiculari.

♂ (Fig. 1). — Similis feminae. Antennae sordide testaceae scapo obscure metallico; squamulis fuscis; coxis cunctis basi corpori concoloribus, apice vero stramineis; abdomen obscure viride, macula magna basali pallida. Ocelli in triangulum 137° dis-

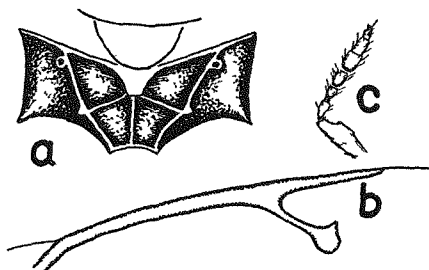

Fig. 2. *Eulophus tricuspis* Erd. ♀ a propodeum, b nervatura proalae. — c *Halochariessa germanica* n. sp. ♂ antenna (Cca 60-ies augmentata)

positi. Antennae scapo sat fortiter dilatato, praesertim basi, funiculo 3-ramoso, ramis insolite brevibus. Propodeum obsoletius punctulatum, carinis, costula et dentibus minus acute expressis. Abdomen depressum. — Longitudo corporis 1,70 mm.

Allotypi ♂♂ Berolini in „Deutsches Entomologisches Institut“ et in collectione mea conservantur.

Educavit TORKA ex pupis *Pristiphorae alnivorae* Htg. diebus 17—19. Iulii 1937. in Germania (absque indicatione loci praecisi) 9 ♂♂ et 67 ♀♀ exemplaria.

Genus *Halochariessa* nom. n.

A vocabulis: ἅλς, ἁλός, ὅ = sal, et χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν = carus, amoenus, iucundus.

Halocharis ERDÖS, Eulophidae novae. — Acta Biol. Ac. Sci. Hung., Budapest, 2, 209, 1951.

Cum nomen *Halocharis* ab AGASSIZ anno 1862. prout nomen generis cuiusdam Coelenterati iam praeoccupatum fuerit: debeo nomen novum generi meo imponere, quod erit *Halochariessa*. — Gratias refero professori Dr. H. SACHTLEBEN (Berolini), qui me huius rei certiore redidit!

Typus generis: *Halocharis transsylvanica* Erd. ♂♀ ibidem (p. 209—210) descripta. Hanc speciem typicam in exemplaribus 2 ♂♂ 3 ♀♀ de *Artemisia salina* Willd. capturavi.

Duae species posteriores in Germania et Hungaria ex gallis aliarum Artemisiarum educebantur, ambae hic describuntur.

Cum iam 3 species huius generis sint detectae, characteres communes praesertim in fimbria sat longa proalarum debemus ponere, qua a generibus vicinis funiculi 2-articulati, imprimis a genere *Neochrysocharis* Kurdj., secernitur. Nervus postmarginalis saltem brevissimus adest radiali semper brevior, itaque similis generi *Neochrysocharis* Kurdj.

Biologia specierum consentanea videtur: sunt parasitae Dipterarum gallicolarum in speciebus diversis *Artemisiae* L.

Species hae 3 ita determinari possunt: ♀♀

1. Corpus viride, absque maculis flavis, postmarginali fere nullo *H. transsylvanica* Erd.

Corpus partibus amplis luteis, postmarginali dimidium radialis efficiente

2. Vertex et thorax virides, antennae breves, clava ovata, proalae hyalinae

H. pannonica n. sp.

Vertex et thorax testacei, clava antennarum elongato-acuminata, proalae disco fumatae

H. germanica n. sp.

Halochariessa pannonica n. sp.

♀. — Vertex viridis, facies testacea, thorax squamulis luteis, abdomen luteum, basi parum metallico-micans, fasciis 3 fuscis ornatum; antennae sordide testaceae; pedes straminei coxis obscure viridibus, femoribus dimidio basali leniter infuscatis, apicibus tibiarum nigro-fimbriatis.

Caput sublaeve, antennae in linea oculari insertae. Thorax dense et superficialiter punctulatus, sat nitens; propodeum absque carina media. Metatibiae 1-calcaratae. Abdomen subtiliter punctulatum, basi laeve, terebra fere recondita.

Longitudo corporis 0,99 mm.

Mas ignotus.

Typus in collectione mea. — Unicam ♀ educavi die 24. Iulii 1951. ex gallis *Rhopalomyiae* sp. in caulibus *Artemisiae austriacae* Jacqu. in confinibus xerothermalibus Sukoró (Hungaria) collectis exclusam.

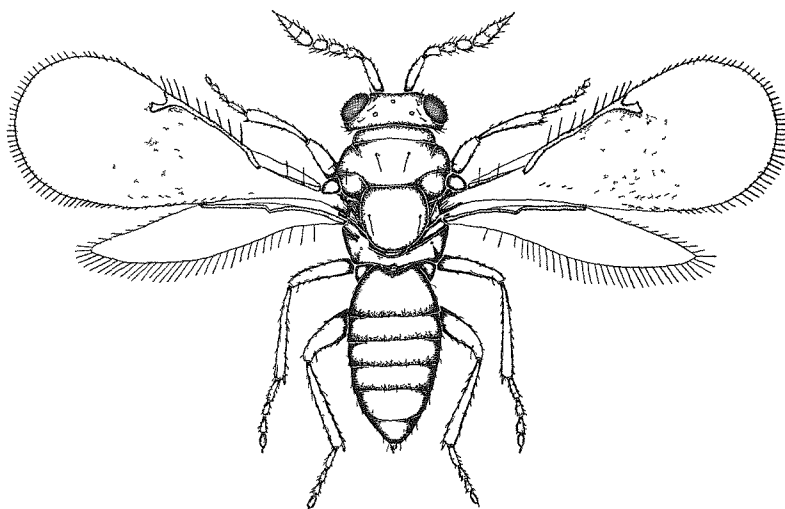

Fig. 3. *Halochariessa germanica* n. sp. ♀ (Cca 45-ies augmentata)

***Halochariessa germanica* n. sp.**

1 ♂ 1 ♀

♀ (Fig. 3). — Corpus obscure luteum, hic-illic leniter infuscatum. Caput facie testacea, vertice fusco-luteo, oculis chermesinis, ocellis avellaneis; thorax testaceus, scuto mesonoti et scutello lenissime super colorem testaceum viridi-micantibus, propodeo parum obscuriore; abdomen testaceum, apice segmentorum 4 anteriorum late fusco-vittato. Antennae testaceae, scapo pallide testaceo. Alae hyalinae, proalae disco maculato, nervis pallide luteis. Pedes cum coxis cunctis albidi, singulis tarsis ultimis infuscat.

Caput post mortem valde coincisum et deformatum (in figura artificialiter reintegratum), fere latitudine thoracis, facie orbiculari, antennis infra lineam ocularem insertis, oculis magnis, genis fere dimidium diametri longitudinalis oculorum efficientibus, medio faciei sublaevi, vix impresso, in loco scrobium lineis 2 obscuris infra divergentibus leniter incisis, supra

fere parallelis et usque ad lineam frontalem transversalem ductis, linea frontali fere recta, vix medio angulata. Vertex superficialiter punctulatus, postice immarginatus, in lateribus serie pilorum longorum fuscorum. — Antennae scapo tenui, parum curvato, pedicello elongato, anello unico observabili, articulis 2 funiculi subquadratis, clava longa, 3-articulata, apice acuminata, totum flagellum sat longe pilosum.

Thorax fere quadratus, parum longior quam latus, scuto mesonoti et scutello valde superficialiter punctulatis, nitidis, glabris, paucis tantum pilis longissimis fuscis instructis, qui singuli ex punctis nigris oriuntur et ita disponuntur: 2 in disco scuti, 1—1 in basi, 1—1 in lateribus scapularum, 1—1 in lateribus scutelli; in propodeo iuxta spiracula tantum 1—1 pilos tenues observavi; metanoto brevi, lunari, propodeoque laevibus. — Alae normales, parce pilosae, at longe fimbriatae, postmarginali brevi, at conspicuo. — Pedes sat graciles, sublaeves, pubescentia albida, vix visibili.

Abdomen elongato-ovatum, vix acuminatum, sublaeve, parce pilosum, terebra fere recondita.

Longitudo corporis 1,02 mm.

♂. — Colore simillimus feminae. Abdomen vittis transversalibus vix conspicuis, dimidio apicali uniformiter et leniter obscurato. Proalae disco lenissime fumato. Antennae (Fig. 2c) scapo parum dilatato et prope apicem in lamellam nigram producto. Thorax magis elongatus, quam in femina; alae multo longius ciliatae. Abdomen thorace angustius, vix brevius, apice dilatatum et late rotundatum.

Longitudo corporis 0.71 mm.

Holotypi Berolini in „Deutsches Entomologisches Institut“ conservantur.

Utrumque exemplar RIEDEL (Dresden) educavit „aus *Cecidomyia florum* Kieff.“ in *Artemisia vulgari* L.: 1 ♂ die 27. Iulii 1930. in Dresden-Trachenberge et 1 ♀ 12. Augusti 1953. item in Dresden-Trachenberge.